

Juris NOVIKS,
sertificēts būvzinīeris,
inženierzinātņu doktors,
RTU profesors

Mājas remonts

(Turpinājums.
Sākumu sk. žurnāla 2006. g. 10. nr.)

Laika gaitā neapšūtas ēku ārsienas tiek bojātas: vietām nokrīt apmetums, koku pārņem trupe, vecais krāsojums izballo utt. Protams, var atjaunot apmetumu vai krāsojumu un nomainīt satrupējušos dēļus, tomēr efektīvāks paņēmieni ir veco ēku ārsienu apšūšana ar dažādiem fasādes apdares materiāliem.

Vecu ēku ārsienu apšūšana

Iepriekšējā žurnāla numurā aplūkojām vecu, pirms vairākiem gadu desmitiem būvētu ēku ārsienu apšūšanu ar ķieģeļiem un fasādes betona apdares blokiem. Koka sienas (guļbūves, stāvbūves, karkasa sienas ar siltumizolācijas pildījumu) var apšūt arī ar dēļiem vai apmet. Pēdējā laikā priekšroka tiek dota dekoratīvajam dēļu apšūvumam, daudz retāk tiek veidots apmetums. Ja tomēr izvēlas apmetumu, arī tas bieži tiek veidots uz dēļu apšūvuma, tikai šajā gadījumā apšūvumam izmanto zemākas kvalitātes dēļus, kurus apsit ar metāla vai stiklšķiedras apmetuma sietu un pēc tam apmet. Apmetuma sietu var arī stingri nostiept virs latām, kas piestiprinātas pie sienas, un apmetumu veidot uz tā.

Tā kā koka sienu siltināšana aplūkota jau iepriekšējos žurnāla numuros, tad šajā rakstā galveno uzmanību pievērsīsim tieši ekspluatācijā esošu ēku ārsienu apšūšanai ar dēļiem – šo darbu veikšanas tehnoloģijai un pareizam konstruktīvajam risinājumam.

Apšūvuma veidošanai izmanto galvenokārt apzāgētos dēļus, lai gan šim nolūkam var izmantot arī īpaši apstrādātus nomaļus. Apšūvuma dēļu šķēsgriezuma forma var būt ļoti

dažāda (76. att.). Bieži izmanto ēvelētos dēļus ar iefrēzētu rievu vienā malā un ierievi otrā malā – rievdēļus jeb vagondēļus («spundētos dēļus»), un gropētos dēļus, kam abās malās ir iefrēzētas gropes.

Ārsienas ar dēļiem parasti apšūj vai nu vertikālā, vai horizontālā virzienā, retāk dēļus izvieto 45° leņķī. Ja apšūvuma veidošanai izmanto parastos apzāgētos dēļus, tos vēlams pienaglot vertikāli, jo caur horizontāli piestiprinātu šādu dēļu saduršuvēm var sūkties mitrums, kas veicina koksnes uzbriešanu un trupēšanu. Tāpēc, veidojot ārējo horizontālo parasto apzāgēto dēļu apšūvumu, tie noteikti jāpienaglo ar pārlaidumu (77. att.).

Sākot veidot horizontālo apšūvumu, vispirms pienaglo vertikālās latas (vajadzības gadījumā starp latām ievieto siltumizolāciju). Parastajiem apzāgētajiem apšūvuma dēļiem jānoēvelē viena puse un viena mala. Lai novērstu koksnes rozīšanos, dēļu aizmugurē ieteicams izveidot iezāgējumu šķiedru virzienā apmēram līdz pusei no dēļa biezuma (īpaši svarīgi to izdarīt platiem dēļiem).

Ierīkojot horizontālo dēļu apšūvumu, dēļu pienaglošanu sāk no virspamata dēļa, kurš nosedz virspamatu apmēram

Juris NOVIKS,
sertificēts būvzinieris,
inženierzinātņu doktors,
RTU profesors

Mājas remonts

(Turpinājums.
Sākumu sk. žurnāla 2006. g. 10. nr.)

Laika gaitā neapšūtas ēku ārsienas tiek bojātas: vietām nokrīt apmetums, koku pārņem trupe, vecais krāsojums izballo utt. Protams, var atjaunot apmetumu vai krāsojumu un nomainīt satrupējušos dēļus, tomēr efektīvāks paņēmieni ir veco ēku ārsienu apšūšana ar dažādiem fasādes apdares materiāliem.

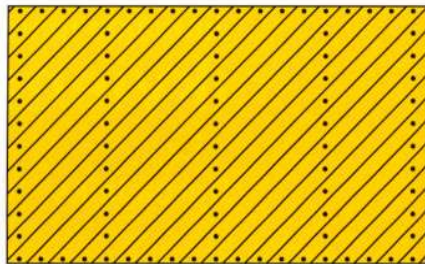
Vecu ēku ārsienu apšūšana

Iepriekšējā žurnāla numurā aplūkojām ekspluatācijā esošu koka ēku (guļbūvju, stāvbūvju, koka karkasa ēku) ārsienu apšūšanu ar koka dēļiem, galveno uzmanību veltot darbu veikšanas tehnoloģijai un pareizam konstruktīvajam risinājumam.

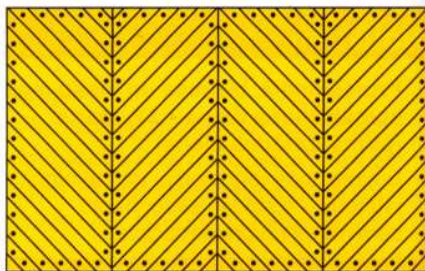
Šādu sienu ārējo dēļu apšuvumu var veidot arī 45° leņķī. Tas stipri palielina ēkas sienu stingumu, tāpēc koka karkasa sienās, ja tām tiek veidots šāds slīpais apšuvums, nav jāievieto atgāžņi. Darbu veikšana, protams, ir nedaudz sarežģītāka, jo dēļu gali jāapzāgē 45° leņķī. Tomēr palielinātais stingums un uzlabotais apšuvuma ārējais izskats ir pietiekama kompensācija par nelielu darbaspēka pārtēriņu.

Slīpajam apšuvumam jālieto riev-dēļi, gropētie vai pusgropētie dēļi. Ne-

drīkst izmantot parastos apzāgētos dēļus, jo dēļu sadurvietās sūksies mitrums, kas izraisīs koksnes trupēšanu. Šā paša iemesla dēļ sadurvietas nedrīkst nosegt ar listēm. Var veidot nepārtraukto slīpo apšuvumu un apšuvumu skujiņā (87. att.). Nepārtrauktais slīpais apšuvums stipri palielina sienu stingumu, bet tam nepieciešami gari kokmateriāli. Apšuvumu skujiņā var veidot no īsiem kokmateriāliem vai pat no dēļu atgriezumiem, bet tas nenodrošina tādu sienu stingumu, lai koka karkasa ēkas varētu veidot bez atgāžņiem. Ja slīpo apšuvumu veido koka karkasa sienām, apšuvuma dēļus pienaglo tieši pie statņiem, un skujiņveida apšuvuma skujiņu virsotnēm jāatrodas tieši uz statņu viduslīnijām. Cita veida koka sienām slīpā apšuvuma dēļus var pienaglot vai nu pie la-tām, vai tieši pie sienas.

a

b

87. att. Slīpais dēļu apšuvums: a – nepārtrauktais; b – skujiņveida